

kommer ind i det hemmelige Rum, har han ubetinget Frihed; tror jeg vil lægge en stor Dæmper paa den Tendents, der maatte være til at udøve Valgtryk eller Bestikkelse, hvis Saadant i Tidens Løb skulde antage et større Omfang. I det Hele taget mener jeg, at Agitationen vil faae en ganske anden eller noget anden Karakter ved den hemmelige Afstemning, end den har nu. Jeg gjen tager at de, der ville øve Uret mod Andre, maa gjerne vide, at de ikke kunne være sikkre paa, at de ikke blive narrede baade for deres Benge og deres mange Ord.

Judenrigsministeren (Engerslev): Jeg har allerede i forrige Samling havt Leilighed til at udtale, at Regeringen ikke i Principet er imod at gaa over til en Valgmaade som den af de Herrer foreslaaede; man kan have forskjelligt Syn paa, hvorfor man skulde gaa over til den Valgmaade, og for mig er det ikke overbevisende, at det ærede Medlem for Brøstø Amts 2den Valgfreds (O. Christensen) siger, at det er for at give Folk Leilighed til at simulere; der er i Virkeligheden langt bedre Grunde for at gaa over til en hemmelig Afstemning, fordi man i det Hele derved sikkrer Valgfriheden og tager noget af det Uhyggelige ved det Tryk og den Agitation og den Kontrol, der nu finder Sted ved Afstemningen, bort. Jeg tror altsaa, at der er gode Grunde for det, og jeg kan gjerne sige, at der ogsaa er nogen Anledning til at antage det; thi naar vi gaa udenfor vort Land, vil man finde, at man Europa igjennem saa temmelig, om ikke overalt, har gennemført den hemmelige Afstemning. Jeg tror, at der kunde være Grund til at undersøge det Spørgsmaal, og Andet er det jo ikke, de Herrer have forlangt. Jeg udtalte mig i Sjør lidt om Enkelthederne i Lovforslaget, saa jeg finder det ikke fornødent at gaa videre ind paa det i Klar; jeg skal kun sige, at Gjennemførelsen paa den Maade, som her er foreslaaet, tror jeg ikke, der kan blive Tale om for Alvor; det vilde være urimeligt at sætte et saadant Apparat i Gang til en hemmelig Afstemning. At beholde hele den nuværende Valgmaade og Afstemningsmaade, naar man vil gaa til hemmelig Afstemning, som man ligesaa godt kan lade foregaa i Folks Kommuner, at uleilige dem i 12 til 15 Timer, naar Iser den skriftlige Afstemning kan tilendebringes hjemme i kort Tid, tror jeg vil være urimeligt. Hvorledes man i Enkelthederne skal ordne Forholdet her om Forhandling og Afstemning, skal jeg ikke komme ind paa, men jeg tror, at hvis man vilde se, hvorledes det er ordnet andesteds, vilde man

ikke finde, at man noget som helst Sted gjør noget Saadant som at tromme alle Vælgerne sammen til Afstemning for først at laare offentligt og stemme hemmeligt ovenpaa. Skulle vi tale om noget Stødende, kommer det for mig frem der, at man først holder Raaring, altsaa offentlig Afstemning, og ertjender, at den ikke har den fjerneste Betydning, ikke en Gang den, at man skal være sin Stemme bekiendt — den Betydning har den nu — naar man bagefter gaar til hemmelig Afstemning. Jeg tror ganske vist, at hvis man vil ind paa Noget i den Retning, maa man ikke indskrænke sig til det, som det ærede Medlem, om jeg huster ret, har kaldt en aldeles nødvendig Forandring; jeg tror, man maa komme til nærmere at undersøge, hvad der saa vil være nødvendigt med Hensyn til Udøvelsen af Valgmaaden og Afstemningen; men for Valgretten har Forslaget ikke den allerminste Betydning, saa der forekommer mig ikke at være nogen som helst Fare ved at tage det under Overveelse, under hvilken Form man til syvende og sidst vil lade Afstemningen være. Vil man ikke det, tror jeg, man kommer til at gaa en helt anden Vej end den, der er foreslaaet i det foreliggende Forslag. Men mod selve Principet skal jeg ikke udtale mig.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Leth): Den Maade, hvorpaa det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgfreds (N. Andersen) udtalte sig, tror jeg var ret oplysende, dersom jeg ellers har opfattet hans Udtalelser rigtigt; thi disse gif — jeg kunde ikke forstaa ham anderledes — ud paa, at naar en Vælger ved Løfter, ved Gaver, ved Udgifter til Fordele eller ved Truffer var bleven bevæget til at love at ville afgive sin Stemme i en vis Retning, saa burde han holde det, sagde det ærede Medlem eller mente han i det Mindste; saa turde han ikke snyde, — det var det Udtryk, det ærede Medlem brugte — den, som han havde lovet noget Saadant. Denne Tankegang er af den Bestaaffenhed, at jeg tror det vil være unødvendigt at sige, at det er netop det, som Lovforslaget gaar ud paa, at der ikke skal være Leilighed, hverken til at modtage eller afgive den Slags Løfter og altsaa heller ikke til at snyde for. Det har da heller ikke udværet mig, at det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgfreds (Holch) ikke kunde gaa ind paa den Betragtning, som fremkom fra Odense Amts 2den Valgfreds. Det ærede Medlem fra Frederiksborg Amt gjorde Betragtninger gjældende, idet han udtrykkelig erklærede sig uenig eller ikke at kunne være enig med det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valg-